

MATURITNÍ / SEMINÁRNÍ PRÁCE

ROZSAH: minimálně 10 stran fontu Times New Roman vel. 12; řádkování nejlépe jeden a půl (lze užívat jiné fonty adekvátního rozsahu (např. Bookman Old Style 11).

ÚVODNÍ STRANA: www.ghb.cz

SEZNAM POUŽÍVANÉ LITERATURY: Každá práce bude na svém konci obsahovat seznam používané literatury citovaný tak, jak je uvedeno níže.

TERMÍNY: **konec září:** téma práce; **před vánočními prázdninami:** konečná verze; **počátek ledna:** obhajoby

OBHAJOBA: Každý řešitel obdrží dva nezávislé posudky: učitelský a studentský; při obhajobě jednak představí svůj text, jednak se obhájí před kritikou posudků; celá obhajoba trvá cca 15 minut. Na každém semináři proběhne 1 – 2 obhajoby; pořadí určí los.

CITACE: Jednou z nejrozšířenějších citačních norem v České republice je norma ISO 690 a ISO 690-2. Celosvětově však existují stovky různých citačních stylů, které mohou být svázány s určitými časopisy (Journal of Agronomy), nebo profesními organizacemi (např. Modern Language Association – MLA, American Psychological Association – APA), nebo jsou definovány v rámci komplexních norem pro formální úpravu odborného textu (Chicago Manual of Style).

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ OBECNÁ PRAVIDLA CITACÍ

- 1. Citace musí být přehledná a jednotná:** citační normy ISO 690 často nabízejí více způsobů zápisu citace. Pokud se pro některý z nich rozhodnete, je důležité držet se této varianty u všech citací v rámci jedné práce.
- 2. Citace by měla být úplná:** pro identifikaci původního díla je vždy lepší, uvedeme-li co nejvíce údajů.
- 3. Citujeme výhradně z primárních pramenů:** k tomu, abychom předešli nepřesnostem a dodržovali citační etiku, musíme citovat pouze dokumenty, které jsme použili; nepřebírat citaci z cizího materiálu.
- 4. V citacích zachováváme pravopisné normy pro daný jazyk a jazyk knihy:** pokud je kniha v cizím jazyce, údaje nepřekládáme.
- 5. Je-li počet autorů jednoho díla vyšší než 3, zapisujeme pouze prvního uvedeného autora s vysvětlujícím dodatkem “et al.”**

ROZEZNÁVÁME DVA DRUHY CITACE Z TEXTU:

a) citaci doslovnou - kdy ve své práci uvádíme text z cizí práce

b) citaci parafrázovanou - kdy volně uvádíme myšlenky a závěry, které byly publikovány v cizí práci.

Oba druhy citace vedou k seznamu citací, který je na konci práce. Účelem těchto odkazů je spojit část textu se zdrojem, ze kterého myšlenky či přesný text pochází. Odkaz uvádíme ve formě zápisu příjmení autora a roku vydání do závorek – např. (Novák, 2001). Jména v odkazech mohou být pro přehlednost zapisována velkými písmeny, či mohou být uváděna v hranatých závorkách, protože pak v textu odkazy lépe vyniknou. Také převzatý text může být pro přehlednost uveden například kurzívou.

Příklad citace doslovné: Tyto výsledky komentuje Novotný [1999] slovy: “*Výběr vzorku pro testování se ukázal jako rozhodující; dosažené výsledky proto nemusí být zcela vypovídající.*” S ohledem na tyto okolnosti je nutné konstatovat...

Příklad citace parafrázované: Problematika e-learningu byla zkoumána nejprve v prostředí univerzit [Stefan, 1997], později i v prostředí komerčních firem v USA [Nowotny, 1998], později i v Asii [Chen, 1999] a v Evropě [Dietrich, 1999]. Další vývoj směřuje k zapojení e-learningu jako doplňku klasické výuky a později i k jeho prosazení jako samostatné formy vzdělávání [Chen, 1999].

VZHLED CITACÍ V SEZNAMU POUŽITÉ LITERATURY

CITACE KNIHY

Petříček, M.: Úvod do (současné) filosofie. Praha, Hermann a synové 1992.

Eco, U.: Jak napsat diplomovou práci. Olomouc, Votobia, 1997.

CITACE KAPITOLY/ ČÁSTI KNIHY

Čmejrková, S., Daneš, F., Světlá, J.: Jak napsat odborný text. Praha: Leda, 1999. Kapitola 11: Vertikální členění vědeckého textu, s. 223-240.

CITACE SBORNÍKU

Česká literatura doby baroka. Usp. PNP. Praha, SPN 1994.

CITACE STUDIE ZE SBORNÍKU

Kopecký, M.: K české barokní homiletice. In: O barokní kultuře. Usp. týž. Brno 1968. s. 61-74.

CITACE ČLÁNKU Z PERIODIKA

Kalista, Z.: Na okraj legendických sbírek našeho baroka. In: Listy filologické, 61, 1934. s. 293 – 300.

CITACE WEBOVÉ STRÁNKY

Model: PŘÍJMENÍ, Jméno autora stránky. Název stránky [online]. Místo vytvoření: Datum vytvoření/datum aktualizace stránky [datum citace]. Adresa stránky.

Př.: Katolický, Arnošt. Příklad projektu k experimentování v prostředí MS Project 2000 [online]. Vystaveno 31.12.2000 [cit. 2004-11-24]. Dostupné z: <<http://home.zcu.cz/~katolick/export1.ht.m>>.

Daněk, Dušan. Možnost virtuálního vzdělávání pro malé a střední podniky v ČR [online]. Publikováno 22.11.2004 [cit. 2004-11-24]. Dostupné z: <<http://www.ustaf.cz/djdd/dipl/diplomka.htm>>.

Příklad odborného textu s využitím poznámek pod čarou:

Slovo výchova¹ je v současné pedagogice chápáno jako proces „záměrného a cílevědomého vytváření a ovlivňování podmínek umožňujících optimální rozvoj každého jedince v souladu s individuálními dispozicemi a stimulující jeho vlastní snahu stát se autentickou, vnitřně integrovanou a socializovanou osobností.“² Definice ve zkratce odkazuje k tomu, co je společné výchovným snahám po celé evropské dějiny. Slovo výchova je možným překladem řeckého výrazu *paideia*. Uvedení řeckého tvaru implikuje potřebu zmínit se o výchově tak, jak byla reflektována v místě jeho původu.

Známý Platónův mýtus o jeskyni je podobenstvím o rozdílu mezi vzděláním a nevzdělaností.³ Postavy připoutané ke zdi tak, aby jim nezbývalo, než sledovat hru stínů na protější stěně jeskyně, se dají vyložit jako ti, kteří žijí v nerozpoznané nesvobodě.⁴ Jeden z těch lidí je násilím zbaven svého samozřejmého pohledu na stíny (svět každodenní zkušenosti). Sám o sobě by nebyl schopen zbavit se pout, navíc následující cesta z jeskyně je pro něj nepříjemná a bolestivá, leč je-li jednou přinucen „podívat se nahoru do světla“⁵, není pro něj návratu zpět. Těžkosti spojené s cestou ven jsou při spatření světla nahlédnuty jako přirozená součást toho, že se směřuje k životu ve svobodě. V textu se posléze spekuluje o tom, jak by vypadal návrat představitel hlavní akce, který poznal omezenost světa stínů, mezi ty, jimž se takového poznání nedostalo. Tento děj se zřejmě nehodí vykládat v osvíceneckém duchu jako návrat toho, jenž poznal, mezi ty, jež je nutné poučovat o správné cestě ven. Děj se dá pochopit také tak, že ten, jenž okusil svobodu, se vrací, aby vydal svědectví o povaze svobody, a tak vězňům dole umožnil, aby se stali svobodnými: aby je pohnul (*movere*) ke změně postoje.

Text mýtu se podstatným způsobem dotýká povahy výchovy, která se tak dá pochopit jako „péče o náležitě uspořádání duše...pozitivní poznání, vědění“⁶; cesta „od nepravdy a zmatku k pravdě, řádu a jsoucnu.“⁷ Nejdříve jde o duši vlastní, avšak proměna způsobu života s sebou automaticky nese starost o „ty v jeskyni“. Z vychovávaného se zároveň stává vychovatel.

Další info: www.ftvs.cuni.cz/hendl/Citovani.html; www1.cuni.cz/~brt/bibref/bibref.html www.opossum.itchy.cz

¹Slovo výchova používáme v souladu se současnými pedagogickými koncepcemi. Zároveň reflektujeme nejasnost při používání slova vzdělání (původní řecký tvar *paideia* bývá překládán oběma ekvivalenty). Na rozpornost v užívání obou tvarů upozorňuje mj. v další poznámce uvedený slovník. Pro jasnost a srozumitelnost budeme obě slova užívat tak, jak s nimi pracuje Pařízek 1992, s. 10., kde chápe „vzdělání jako výsledek výchovy“.

²Průcha, 1995, s. 95.

³Platón, 1921, s. 250.

⁴Při této interpretaci Mýtu o jeskyni se opíráme o výklad Z. Kratochvíla 1995 zejm. s. 28-40., který navazuje na interpretace E. Finka, J. Patočky, D. Kroupy a dalších.

⁵Platón 1921, s. 250.

⁶Kratochvíl 1995. s. 28.

⁷Patočka 1997. s.182.